בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תע"ג

פרשת
קרח
תשפ"ה

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

חסדי השם יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **קרח**, ונמצאים אנו ב**ראש־חודש תמוז**, ונכנסים אל הרבע האחרון של השנה - חודשי **תמוז, אב, אלול**.

דורשי רשומות אמרו: **תַּמּוּז** ראשי־תיבות **ז'מַנֵּי תְּ'שׂוּבָה מְ'מַשְׁמְשִׁים וּ'בָאִים**; חודש תמוז מזכיר לנו על התקרבות **"זמני תשובה"** - ראש־השנה, יום־כיפורים, חג הסוכות, כל **'זמני התשובה'** של חודש תשרי, שהם **'ממשמשים ובאים'**, וממילא עכשיו הוא הזמן להתחדש ולהשלים את הסוף של השנה; **אִם מְנַצְּלִים אֶת הָרֶבַע הָאַחֲרוֹן שֶׁל הַשָּׁנָה כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ - זֶה כְּבָר מְמַלֵּא לְמַפְרֵעַ אֶת כָּל הַשָּׁנָה!**

רבינו ז"ל אומר: **תַּמָּז** ראשי־תיבות **ז'מן מ'תן ת'ורתנו**, וראשי־תיבות **ז'כְרוּ תּ'וֹרַת מ'ֹשֶׁה**; וכך רבינו מסביר שם: בשבעה־עשר בתמוז ירד משה רבינו מהר־סיני עם הלוחות, כי אחר מתן־תורה - בז' סיון - עלה משה רבינו לקבל את הלוחות מיד הקב"ה, וארבעים יום אח"כ ירד עם הלוחות - בי"ז בתמוז, אך כשראה את כל מה שגרמו הערב־רב בעשיית העגל - הוא שבר את הלוחות, וחכמינו הקדושים אומרים **'אִלְמָלֵא לֹא נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת לֹא נִשְׁתַּכְּחָה תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל'**; נמצא, שעל־ידי שבירת הלוחות נתהווה שכחה.

והנה, רבינו הקדוש אמר פעם שיחה קדושה: **'אֵצֶל הָעוֹלָם הַשִּׁכְחָה הִיא חִסָּרוֹן גָּדוֹל בְּעֵינֵיהֶם'** - לא אוהבים בן־אדם שהוא שוכח... מכנים אותו בשם "שכחן"... המשיך רבינו ואמר: **'אֲבָל בְּעֵינַי יֵשׁ בְּהַשִּׁכְחָה מַעֲלָה גְּדוֹלָה'**, מדוע? **'כִּי אִם לֹא הָיְתָה שִׁכְחָה, לֹא הָיָה אֶפְשָׁר**

לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר בַּעֲבוּרַת ה', אִם הָיָה זוֹכֵר כָּל מַה שֶׁעָבַר, וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ לְהָרִים אֶת עַצְמוֹ לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשׁוּם אֹפֶן. גַּם הָיוּ מְבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם מְאֹד כָּל הַדְּבָרִים שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, אֲבָל עַכְשָׁו עַל־יְדֵי הַשִּׂכְחָה נִשְׁכָּח מַה שֶׁעָבַר'.

היוצא מדברי רבינו שם, שאם אדם תמיד מזכיר לעצמו מה היה אתמול, שלשום, לפני שבוע, לפני שנה, שנתיים... **אדם כזה לא יכול להתקדם הלאה!** למה? כי הוא תמיד נושא על עצמו משא כבד של כל ה'עבר' שלו, עד שזה גורם לו 'גִּבֶּנֶת', וממילא איך יתקדם הלאה?...

מִדַּת הַשִּׂכְחָה מַעֲנִיקָה לָאָדָם בְּכָל פַּעַם הִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה - 'אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ כְּלוּם! אֲנִי שׁוֹכֵחַ אֶת כָּל מַה שֶׁעָבַר עָלַי, וַאֲנִי מַתְחִיל מֵעַכְשָׁו! מֵהָרַגַע הַזֶּה!'...

ובזה מובן מה שאומר רבינו: **תַּמָּז** ראשי־תיבות **ז**'מן **מ**'תן **ת**'ורתנו, וכי עכשיו הוא **"זמן מתן תורתנו"**? הלוא קיבלנו את התורה בחג שבועות - לפני כשלושה שבועות... א"כ מהו **תַּמָּז** - **ז**'מן **מ**'תן **ת**'ורתנו? על־פי הלימוד האמור - מובן מאד: **כי זה הלימוד של רבינו - וזה מה שהצדיקים מכניסים בנו: אמנם קיבלנו את התורה בחג שבועות, אבל 'אין לך עבר' - "עכשיו", בחודש תמוז, אתה מקבל את התורה מחדש!**

בלימודי רבינו הקדוש, עלינו לזכור כלל גדול[א]: **"לקרב ולא לרחק"!** הרי הצדיקים מדביקים אותנו בהקב"ה, ומי שיש לו דעת אמיתית - הדעת של הצדיקים, הוא יודע ש'מִפִּי עֶלְיוֹן לֹא תֵצֵא הָרָעוֹת', והוא זוכר היטב את הכלל הגדול הזה: **אין דבר כזה שמרחיקים את האדם, זורקים אותו ומשפילים אותו! כל הדברים שנראים אצלנו כדברים שליליים - הם באמת התקרבות גדולה!**

בן־אדם פשוט - לא מבין את זה... הוא חושב: הנה קרה לי משהו שלילי - עברתי איזה פנצ'ר בחיים, בכל מיני עניינים: אם זה ח"ו בבריאות, או בפרנסה, או בשידוכים, או עם ילדים, נחת מהילדים, קרה איזה דבר שלילי, וזה קשה ומאתגר...

ואכן כך זה נראה כלפי חוץ, אבל הצדיקים מלמדים אותנו - שזה כל הלימוד של רבינו - שצריכים להפוך את תכלית הירידה לתכלית העלייה! ודע לך, שעל־ידי הדבר שעובר עליך - מזכירים אותך על משהו אחר! מונח 'תחת הסיפור הזה' איזה מסר! וכל הניסיון שלך הוא האם לקחת את זה כפי שזה נראה כלפי חוץ, וכפי שאתה חושב - שזה דבר שלילי, וממילא הִפְסַדְתָּ... אתה נכנס לתוך דיכאון, רח"ל,

---

א. אמנם אנחנו מזכירים את זה הרבה, אבל זה כלל שרבינו מכניס בנו בכל החיים! **על זה בנויים כל התורות וכל השיחות שרבינו לימד אותנו!**

ואתה מיואש... אך יש לך שכל, ואתה זוכה לקבל את הדעת של הצדיקים, אתה מהפך את הכל מן הקצה אל הקצה!

וזה הלימוד של רבינו **בכל העניינים**; בדברי רבינו אנחנו מוצאים אין־סוף דוגמאות לכך, ואחת מהן הוא בתורה זו, שרבינו אומרו: **תַּמָּז** זה ז'מן **מ**'תן **ת**'ורתנו, וזה דווקא בזמן שהיה שבירת הלוחות, ונתהווה שכחה בעולם, **דייקא הזמן הזה הוא "מתן־תורה"!**

והנה, באלו הראשי־תיבות שרבינו מביא שם, חסר האות **ו**', כי בדרך־כלל כותבים **'תמוז'** - עם ארבע אותיות, ורבינו מביא ראשי־תיבות של ג' אותיות - **'תַּמָּז'**, ומדוע חסר האות **ו**'? מסביר רבינו, כי בחודש תמוז נשתברו הלוחות, והלוחות הם בחינת האות **ו**', כי מידות הלוחות היה **"אורכן ו' ורוחבן ו'"**, ומחמת שנשברו הלוחות, ממילא חסר האות **ו**'... ואף־על־פי־כן - מגלה רבינו - דייקא עכשיו: **זְ**כְרוּ **תּ**וֹרַת **מ**ֹשֶׁה, **זְ**מַן **מַ**תָּן **תּ**וֹרָתֵנוּ - עכשיו אתה מקבל את התורה! ואמנם שולטת מידת השכחה, ואתה שוכח את הלימוד - אומר רבינו: **'בְּעֵינַי יֵשׁ בְּהַשְׁכָּחָה מַעֲלָה גְּדוֹלָה'**!

ובפרט לענין לימוד התורה - ישנה מעלת יתירה במידת השכחה, וכלשון רבינו שם בשיחות־הר"ן: **'וְאִיתָא בַּסְּפָרִים שֶׁבְּשִׁבְיל זֶה נִתַּן הַשְׁכָּחָה כְּדֵי שֶׁתִּתְהֵא הַתּוֹרָה חֲבִיבָה עַל לוֹמְדֶיהָ תָּמִיד כַּשָּׁעָה הָרִאשׁוֹנָה , כִּי עַל־יְדֵי הַשְׁכָּחָה כְּשֶׁחוֹזֵר וּבָא וְלוֹמֵד אֲפִלּוּ מַה שֶּׁכְּבָר לָמַד, הוּא אֶצְלוֹ כַּחֲדָשׁוֹת וְחָבִיב עָלָיו**[ב]'.

ניקח למשל לימוד 'שנים מקרא ואחד תרגום': אם אדם היה זוכר כל לימוד שלומד, היה לומד רק פעם אחת את החומש - וזהו... הוא כבר זוכר את הכל... וממילא היה לו קשה מאד לחזור שוב ולקרוא את פרשיות התורה, הוא טוען: 'אני זוכר את פרשת השבוע בדיוק כפי שלמדתי את זה עכשיו!'... משא"כ כשיש לאדם את מידת השכחה - **'אני לא יודע כלום! יש עכשיו פרשה חדשה - פרשת קרח? יש לימודים חדשים! פרשה חדשה - חיות חדשה!'...** ובוודאי כל הלימוד שלו בתורה אחרת לגמרי... **עם חיות ושמחה!**

וכן הוא בכל לימודי התורה - אם

ב. ורבינו מביא לזה משל מן המדרש (ויקרא רבה יט, ב): 'וְאִיתָא מָשָׁל עַל הַלּוֹמֵד וְשׁוֹכֵחַ: שֶׁשָּׁכְרוּ אֲנָשִׁים לְמַלֹּאת חֲבִיּוֹת, וְהַחֲבִיּוֹת הָיוּ נְקוּבִים וְכָל מַה שֶּׁהָיוּ שׁוֹפְכִין לְתוֹךְ הַחֲבִיּוֹת נִשְׁפַּךְ לַחוּץ. וְהַטַּפְּשִׁים אָמְרוּ: הוֹאִיל וְחוֹזֵר וְנִשְׁפָּךְ לַחוּץ, לָמָּה לָנוּ לְיַגֵּעַ וּלְמַלֹּאת, מֵאַחַר שֶׁאַחַר-כָּךְ נִשְׁפָּךְ? אֲבָל הֶחָכָם אָמַר מַה לִּי בָּזֶה? הֲלֹא פּוֹרְעִין לִי עַל הַיּוֹם, וּשְׂכָרִי לֹא יִקָּפֵח מִכָּל יוֹם וְיוֹם, כִּי אֲנִי מְשַׂכֵּר לְיָמִים וּמַה לִּי אִם נִשְׁפָּךְ? כָּךְ אַף-עַל-פִּי שֶׁשּׁוֹכֵחַ לְמוּדוֹ, שְׂכָרוֹ לֹא יִקָּפֵח מִכָּל יוֹם וְיוֹם'.

זה משניות, אם זה גמרא, אם זה זוהר, תיקונים, כל הלימודים שאדם לומד, אם היה לאדם 'מוח פוטוגרפי'[ג] והיה זוכר את הכל - שוב לא היה לומד פעם שנית, כי מיד כשהוא הסתכל לכמה רגעים על הדף - המוח שלו עשה צילום, והוא יכול לדקלם את זה מילה במילה! ואמנם מצד אחד זו ברכה, אדם זוכר את הכל... **אבל באמת זה לא כ"כ ברכה, כי בן־אדם כזה לא יוכל לחזור וללמוד שוב, כי 'אני כבר יודע את הכל'...** [הוא רק **חושב** שהוא יודע את הכל...].

הכלל, אם אדם היה לומד תורה ולא משכחה - בוודאי היה קשה לו מאד לפתוח ספר, כי היה אומר: מה לי ללמוד שוב? אני כבר יודע את זה'... נמצא שמובן מאד מדוע ענין של שכחה זה דבר חיובי.

ומתי התחילה השכחה? מסביר רבי נתן: כשירד משה רבינו עם הלוחות, וראה את כל מעשה העגל, הוא מיד שבר את הלוחות, וזה גרם שתהא שכחה בעולם, ועל־ידי־זה גרם שיהיו יכולים לעשות תשובה, למה? כי אם אדם תמיד יזכור מה עשה ובמה פגם - איך יעשה תשובה?... **וזה מה שנתן לנשמות ישראל את הכוח לעשות תשובה על חטא העגל, כי אם היו עם־ישראל זוכרים תמיד את כל דברי הגנאי שעשו בחטא הזה**[ד] **- לא היו יכולים לזוז ולהתקדם כלל וכלל... הם היו מתביישים ובורחים... והנה משה רבינו בא אליהם ומחזק אותם ואומר להם: 'עֲדַיִן חֲבִיבוּתֵיהּ גַּבָּן' - הקב"ה אוהב אתכם! וזה גרם להם הרהור תשובה אמיתי, והכל בכוח מידת השכחה - "מה שהיה, היה! בואו תתחילו מחדש!"...**

וזה באמת קורה עם כל אדם בכל יום, בכל עת ובכל שעה; אדם רוצה באמת להתקדם בעבודת השם יתברך - **תתקדם קדימה! אל תסתכל על מה שהיה! עכשיו יום חדש, לילה חדש - חיים חדשים! קמת עכשיו בבוקר? - אתה חדש!**

כשאדם חי בצורה כזו - הוא חי חיים הכי טובים! וזה עוזר לו בכל העניינים ובכל התחומים! כי כל הבעיות שיש לאדם, זה מחמת חיסרון מידת השכחה, למשל ב'שלום־בית': הבעל טוען לאשתו: "אָמַרְתְּ כך וכך אתמול", והאשה טוענת: "אָמַרְתָּ כך וכך שלשום", וככה מצטברים עוד טענות ומענות, ואיך יכולים ככה להתקדם?!... **משא"כ אצל אדם שהוא חי בהתחדשות - 'שכחתי! מה שהיה, היה! אנחנו שוכחים!'...**

ו**'שוכחים'** הכוונה כפשוטו - **מוחקים**

ג. אכן יש דבר כזה, וראיתי פעם אדם כזה - **זה חידוש!** הוא אומר מילה במילה בעל־פה כאילו הטקסט מונח לפניו!

ד. בעוון חטא העגל היו דברים חמורים מאד, ועברו אז על שלושת העבירות הכי חמורות - עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים, וכמו שכתוב (שמות לב, ז) **"כִּי שִׁחֵת עַמְּךָ"** (עין שמות רבה מב, א).

את זה לגמרי! מי שעובד על מחשב יודע שיש כפתור של **'מחיקה'** הנקרא **'Delete'**, שאמנם הקובץ נמחק, אבל עדיין - יש לפעמים דרך איך להחזיר את זה... מי שהוא מומחה גדול, הוא יודע איך לחטט בתוך המחשב ולהחזיר את זה... **וצריכים כזאת מחיקה - שהוא מוחק לגמרי!** ואשרי אדם שהוא יכול לחיות בצורה כזו - שהוא מתחדש: **מה שהיה, היה! אני מוחק את העבר! זה לא מעניין אותי! לא אכפת לי מזה! אני מתחיל מעכשיו!'...**

אם אדם היה זוכה לזה - איזה שלום־בית נפלא הוא היה יכול לזכות! אשרי הזוג שהם חזקים בזה - "אנחנו מוחקים את הכל! עושים נישואים חדשים! עושים 'יום נישואין' חדש!"... וגם אם קרה משהו - 'אני לא זוכר כלום! לא יודע מה היה בעבר - אני חדש!'...

זה כל הסוד והמפתח של שמחת החיים, ואשרי אדם שזוכה לזה!

וזהו הלימוד של רבינו - שהצדיקים מכניסים בנו, וזה מתגלה ביותר עתה, בחודש תמוז, שהוא נקרא על־שם ה'זכירה', בבחינת "זְ'כְרוּ **תּ**'וֹרַת **מ**'שֶׁה", אבל איזו **'זכירה'**? לזכור שזה "ז'מן **מ**'תן **ת**'ורתנו", שזהו "זְ'כְרוּ **תּ**'וֹרַת **מ**'שֶׁה עַבְדִּי" - תזכור את התורות והלימודים של הצדיקים, הלימודים של משה רבינו!

אדם שיש לו אמונת חכמים, והוא מוסר נפשו, הוא יודע שהצדיקים לא מוליכים אותנו שולל! הם מוליכים אותנו בדרך הנכון! ואדם צריך לבטל את השכל שלו! השכל של כל אחד מאיתנו הוא 'כמות שהוא', אבל צריכים בכל פעם לקיים: זְ'כְרוּ **תּ**'וֹרַת **מ**'שֶׁה - לזכור את התורה של הצדיקים, ו**'תורת משה'** היינו משה רבינו, שהוא ראש הצדיקים, שמסר לנו את התורה מפי הקב"ה, ואדם צריך לזכור את התורה שלו!

וכאמור, לפעמים **"לזכור"** את התורה של משה רבינו הכוונה שצריכים **"לשכוח"...** הצדיקים מלמדים אותנו 'לשכוח'! וזאת **'שכחה'** טובה... כלומר: "אני זוכר את 'תורת משה' - אני זוכר מה הצדיקים מלמדים אותנו, ואני מבין שצריכים לפעמים לתפוס את העניין של שכחה!"...

אבל אדם שהוא רחוק מאמונת חכמים, ולא זכה עדיין להתקרבות אמיתית לצדיקים, הוא רק חושב שהוא 'יודע', והוא אכן עושה כמו שהוא 'יודע'... **אֲבָל הוּא לֹא מֵבִין שֶׁהוּא מְהַפֵּךְ אֶת הַכֹּל מִן הַהֶפֶךְ אֶל הַהֶפֶךְ!**

ובזה אנחנו מגיעים לפרשת השבוע - **פרשת קרח**, שבה מובא כל הסיפור של קרח וכל עדתו שקמו נגד משה רבינו.

ראשית עלינו לדעת, שקֹרח היה אדם גדול מאד, הוא היה מחשובי הלווים -

מ'נושאי הארון'; ה'חוזה מלובלין' שהיה לוי, היה מתבטא: **'דָּעַר הֵיילִיגֶע זַייֶדֶע קֹרַח'** [הַסַּבָּא הַקָּדוֹשׁ קֹרַח'...], לא מדברים פה מאנשי בליעל וכו', מדברים מאנשים חשובים, אבל כפי הקדושה שיש לאדם, וכפי היחוס הרם שלו, כן יש "וֶה לְעָמַּת זֶה" ניסיון גדול, ואדרבה! **הניסיון שלו הוא הרבה יותר גדולה מאדם פשוט...** למה? כי אדם שזוכה באמת להתקרבות ולהתגלות, ויש לו באמת כוחות עצומים, עתה יש לו ניסיון שלא יבוא מזה לאיזו **'רמות רוחא'** - גאוה וישות, והניסיון אז הוא גדול מאד מאד...

ובפרט שקֹרַח היה בעל רוח־הקודש, וצפה ברוח־קדשו שיהיו לו ילדים קדושים, וכלשון רש"י : **'רָאָה שַׁלְשֶׁלֶת גְּדוֹלָה יוֹצְאָה מִמֶּנּוּ, שְׁמוּאֵל שֶׁשָּׁקוּל כְּנֶגֶד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, אָמַר: בְּשְׁבִילוֹ אֲנִי נִמְלָט, וְכ"ד מִשְׁמְרוֹת עוֹמְדוֹת לִבְנֵי בָּנָיו כֻּלָּם מִתְנַבְּאִים בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ'**; וגם אם זה אכן כך, **וכי זה נותן לך רשות לחלוק על צדיקים?!...**

כשאדם שומע את זה, הוא תמה מאד: איך יכול להיות דבר כזה?!... אם קֹרַח היה אדם כ"כ גדול, איך הגיע למצב כזה?... אבל אנחנו אומרים תמיד, שאצל אדם שיש לו אמונה שלימה, הוא יכול לראות 'שני הפכים בנושא אחד' - והוא לא שואל שאלות...

דוגמא לזה אנחנו מוצאים אצל **'עקידת יצחק':** אברהם אבינו הולך לעקוד את יצחק בנו, ואומר הפסוק : "וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל נְעָרָיו... וַאֲנִי וְהַנַּעַר נֵלְכָה עַד **כֹּה**", ומביא רש"י מדרש אגדה: 'אָרְאֶה הֵיכָן הוּא מַה שֶּׁאָמַר לִי הַמָּקוֹם **כֹּה** יִהְיֶה זַרְעֶךָ'; כלומר: אברהם אבינו הולך עכשיו "עַד **'כֹּה'**" עדי לעקוד את בנו, כשהוא זוכר את הבטחת הקב"ה: "**'כֹּה'** יִהְיֶה זַרְעֶךָ"... ולכאורה האין זו סתירה? מצד אחד הקב"ה מבטיח לו "הַבֶּט נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם תּוּכַל לִסְפֹּר אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זַרְעֶךָ", ומצד שני מורה לו לשחוט את בנו יחידו... **אבל אברהם אבינו לא מתבלבל: 'הקב"ה אומר לי עכשיו לשחוט את בני יחידי? אני הולך! מה יהיה עם ההבטחה שהבטיחני - זה לא מעניין אותי... הקב"ה כבר יודע איך הכל יסתדר... אני לא שואל שאלות!'...**

וזה היה הניסיון של קֹרַח, שהנה הוא רואה שתצא ממנו שלשלת גדולה ומפוארת של צדיקים קדושים, והוא אומר: **'סימן שאני צריך גם לקבל גדולה... ומדוע אוותר רק למשה ואהרן?'...** והוא לא מבין שהקב"ה מסדר את הכל! רק הגאווה והישות של קֹרַח הפילה אותו לגמרי עד שהוא נכנס לתוך האדמה, אבל הילדים שלו 'כן' זכו לחזור בתשובה, וקפצו ויצאו מהגיהינום, וכלשון חכמינו הקדושים: **'מקום נתבצר להם'** והם ניצולו [יש הרבה מזמורים בתהלים של בני קרח]... והניסיון של קֹרַח היה ששאל: "ומה איתי?!"... **מה איתך?! תסתכל**

על עצמך! תיזהר מאד לא לפגוע באף־אחד, ובפרט לא בצדיקים! כמה אדם צריך להיזהר בפגיעה בכל אדם, ובפרט בצדיקים!

אנחנו מדברים מזה הרבה בזמן האחרון, אבל כמה שנדבר מזה - לא יספיק, איך צריכים לשמור את הדיבור! הן גברים והן נשים, הן בנים והן בנות, **כ"כ צריכים לשמור על הדיבור!** הרי **"מָוֶת וְחַיִּים בְּיַד לָשׁוֹן"** - הכל תלוי בלשון! **אם אדם זוכה לשמור את הפה שלו בשמירה מעולה - הוא יהיה מאושר!** הכל יסתדר אצלו על הצד הכי טוב! אל תתחיל לעשות מחלוקת, ואל תקנא בזולת וכו'! **כשאדם מתחיל לדבר ולרכל עם אחרים - או אשה שמרכלת עם אחרות, זה הורס את הכל, השם ישמור! זה הורס כל חלקה טובה של עם־ישראל, רחמנא ליצלן!**

ומזה היה כל חורבן בית־המקדש; הנה בחודש תמוז מתחילין שלושת השבועות - מי"ז בתמוז, ומובא בגמרא , שבימי בַּיִת־שֵׁנִי, היה תורה ותפילה וגמילות־חסדים, א"כ על מה חרב בית־מקדשינו? אומרת הגמרא: **בעוון שנאת חינם!** - אלו דיבורי לשון־הרע, רכילות וכו', שזה הורס את הכל! **אתה יכול להיות תלמיד־חכם, גאון, רב גדול, אבל אם אתה גורם מחלוקת, ומדבר על זה ועל זה - מפקיר את הפה שלך, והעיקר חסר אצלך...**

ופרשת קֹרַח זו מתנה מהקב"ה להראות לנו 'תמונה חיה' מה קורה בעוון המחלוקת; הרבי רבי אלימלך זי"ע אומר בפרשת השבוע , שפרשת קֹרַח משלימה את פרשיות התורה, ומתקיים **"תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ"**; ע"ש. וכאמור, אדם יכול לתמוה: 'אבל פרשת קֹרַח זה נראה דבר שלילי ביותר'... ובזה עוד הפעם חוזרים אנו ללימוד של רבינו: **הופכים את הירידה לעליה!** וזו פרשת קֹרַח: אמנם היא נראית כמו פרשה שלילית, אבל יוצא ממנה לימוד כ"כ קדוש ונחוץ!

והעניין הוא, כי מוכרחים להראות לבן־אדם **'שחור על־גבי לבן'** מה עושה מחלוקת, ועד כמה היא חמורה; אדם עלול לחשוב: 'בסדר, מה כבר יכול להיות'... **והתורה מראה לנו 'לימוד חי' כמה גדולה היא גנות המחלוקת!**

ואכן, זה לא דבר חדש... כבר מצינו זאת בפרשיות הקודמות - החל ממצרים, בעניינם של דתן ואבירם, שאמנם בפרשת השבוע הם קיבלו את הסוף שלהם, אבל הם לא נולדו עכשיו... הם כבר התחילו לפני הרבה שנים - כשהיו במצרים, וכמו שכתוב בפרשת שמות, שביום הראשון ראה משה רבינו איש מצרי מכה יהודי, ומשה רבינו הרג אותו, ואח"כ כתיב : **"וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים"** - והיו אלו דתן ואבירם הכתובים בפרשת השבוע, ואז הם כבר התחילו לחלוק על משה רבינו...

ומהו שכתוב "**וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי**"? הרי בוודאי התורה לא סתם מדגישה שזה היה '**בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי**'... ומה הלימוד המונח בזה? איתא במדרש גבי בריאת העולם , שביום השני נברא הגהינום, וגם המחלוקת, כי ביום השני היתה מחלוקת בין מים העליונים למים התחתונים מי יהיה למעלה ומי יהיה למטה, ואכן מובא בתיקוני־זוהר שהיתה זו מחלוקת לשם שמים, כי כל אחד רצה להיות קרוב יותר להקב"ה, אבל מחמת שסוף־כל־סוף היתה מחלוקת - מזה השתלשל כל המחלוקות התנאים והאמוראים, שזה ג"כ מחלוקת שהיא לשם שמים, אבל אח"כ גם באה המחלוקת שאיננה לשם שמים - '**קרח וכל עדתו**'.

וזהו "**וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי**" - רמז ליום השני של הבריאה, שאז נבראו הגהינום המחלוקת. "**וְהִנֵּה שְׁנֵי אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים**" - אלו דתן ואבירם, שכבר אז הם התחילו... הם הראשונים שכתוב אצלם 'נִצִּים', וחלקו על משה רבינו, והמשיכו ג"כ במדבר, וכמו שמצינו בעניין ירידת הַמָּן, שהם הותירו ממנו וכו', הכל כדי לעשות מחלוקת.

הנביא אומר : "**וְהָרְשָׁעִים כַּיָּם נִגָּרֵשׁ כִּי הַשְׁקֵט לֹא יוּכָל**" - הם לא יכולים לשבת בשקט! יש כזה בן־אדם, שהוא לא מסוגל לשקוט... יש לו 'קוצים'... הוא לא יכול לשבת... הוא מוכרח תמיד 'לבשל' משהו! **אדם כזה שהוא מוכרח תמיד להגיד דעות ולדבר כל־מיני דברים וכו', השורש שלו לא מן הקדושה!** ואכן, יכול להיות שהוא בן־אדם טוב ואף תלמיד־חכם וכו', אבל "**הַשְׁקֵט לֹא יוּכָל**" - הוא לא יכול לשבת בשקט... הן הוא, הן משפחתו, והן ילדיו, הם לא יכולה להיות בשקט! ואם יש כזה חינוך - זה גורם רח"ל שממשיך הלאה...

ועל־כן עשינו באמת את '**כנס החינוך**' הקדוש, כדי **לחנך את עצמנו** תחילה בעניין שמירת הלשון, ולדעת כמה אנחנו צריכים להיזהר בזה, כי אם לא נזהרים בזה - זה עובר מיד אל הילדים, כי : "**שותא דינוקא בשוקא או דאבוה או דאימיה**" [דיבוריו של הילד בשוק הם או של האמא או של האמא]; וילדים צריכים לדעת שזה כלל חזק - "**בבית הזה לא מדברים מאחרים!**".

ואני אומר זאת ברבים - זו נחת־רוח גדולה מאד - שמעתי כבר כמה וכמה סיפורים שהיו בבתים, שישבו המשפחה - הן בשולחן שבת, או בזמן אחר, והתחילה שיחה בעניין אחרים, ונעמד אחד מהילדים תוך כדי שמצביע על המדבקה[ה]: "אבא, כאן לא מדברים מאחרים!" - ורק בשביל לשמוע דבר כזה היה כדאי כל מה שעשינו, כל־שכן כששומעים כמה וכמה סיפורים כאלה!

ה. [נוסח המדבקה: "**ברוכים הבאים לגן־עדן! בבית זה שומרים הלשון ולא מדברים מאחרים!**"].

וזה נקרא שאנחנו באמת חוזרים בתשובה, ואנחנו רוצים באמת להיות אנשים כשרים, אבל מוכרחים להתחיל **עם עצמנו**, וממילא זה יעבור גם **לילדים... ילדים יודעים רק מה שמחנכים אותם! אם ילדים יודעים שבבית הזה לא מדברים מאחרים - זה מה שהם יודעים! וזה נכנס לתוך הדם שלהם!** אבל אם לא נזהרים בזה - אדם מדבר ככל העולה על רוחו... **איך אתה לא מתבייש?!...**

וכל זה מדובר על סתם בני-אדם, כמו שהיה עם דתן ואבירם במצרים - "שְׁנֵי אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים", אבל כשזה מגיע גם כלפי אנשים חשובים וצדיקים?! איך אדם לא מתבייש בזה שהוא לא נזהר בכבוד הצדיקים?! מדוע הוא לא חושב לרגע '**אולי פה לא כדאי לי'...**?! הלוא חכמינו הקדושים אומרים : "**וֶהֱוֵי זָהִיר בְּגַחֲלָתָן**"... ואל תאמר: 'לא... זה לשם שמים... אני יכול להיות מנהיג... אני יכול להדריך בני אדם'... אבל מן השמים לא מינו אותך! לא ביקשו ממך!

ומשה רבינו בעצמו - לא רצה להיות מנהיג, ואף שהקב"ה ביקשו במשך שבעה ימים במראה הסנה - משה רבינו התחמק: "**שְׁלַח נָא בְּיַד תִּשְׁלָח**" - 'אני לא רוצה'... **אבל הקב"ה בחר דווקא בו! הקב"ה רוצה דווקא את מי שהוא לא רוצה!** אדם שהוא דוחף את עצמו - 'אני רוצה'... - אדם כזה כבר יש לו ישות... ואם יש לו ישות - הוא טוען שכולם עומדים לו בדרכו ומפריעים לו... **והוא לא מתבייש לזרוק את הישות שלו על הצדיק! הוא אומר להצדיק: "וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל ה'" - 'למה אתם מתנשאים?'... - וכי אני מתנשא?!... אני עושה את מה שהקב"ה אמר לי!**

הם צועקים: "**רַב לָכֶם כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה' וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל ה'**"; אבל תחשוב רגע: מי לימד אותך '**כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים**'?... מאיפה למדת את זה?! וכי נולדת עם זה ש'**כָּל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים**'?!... מי קידש אותך? מי קרב אותך? מי זיכה אותך בכל עבודת הלווים שאתה שותף בה - מ'נושאי הארון' וכו'? מי לימד אותך את כל זה? **הצדיקים!** אז עכשיו אתה אומר "**כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים**" - ונשמע כשבר טוב וחשוב מה שאתה אומר... **אבל אין לך בושה לדבר נגד הצדיק - "וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל ה'"?!...**

ומיד התורה הקדושה מגלה לנו: "**וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו**" - משה רבינו שומע את דברם, ולכאורה הוא צריך לתת להם סטירה בפנים... אך זה לא מה שמשה רבינו עושה, אלא: "**וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו**" - הוא נופל על פניו כשהוא שומע דברים כאלה... **כשהצדיקים שומעים כזה דבר - הם מתבטלים עוד יותר!** הוא נופל על הפנים - עושה השתטחות - ו'**מה אתם רוצים ממני?**'...

ואם מתבוננים בזה מעט, זה נורא מאד:

הוא טוען "**מַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ**", ולכאורה מה היה צריך להיות? היו צריכים [הגבאים, או מישהו אחר] לקחת את קֹרַח ולקשור אותו ו'לטפל' בו... אבל לא היה זמן לזה, כי הנה משה רבינו כבר משתטח... לא מספיקים לעשות משהו - והוא כבר על הרצפה... ואח"כ הוא קם ואמר להם שיעשו מבחן וכו' - "**וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקָּדוֹשׁ**".

הכלל הנלמד מכל זה: **אדם צריך להיזהר מאד מאד ממחלוקת!** פרשת קֹרַח זה לימוד חי של זהירות ממחלוקת! ואכן, פרשת זו נראית כדבר שלילי, אבל יוצא ממנה לימוד יסודי לכל חיי האדם, ולכן הפרשה גם קיבלה כזה שם - "**פָּרָשַׁת קֹרַח**" - מדוע? **כדי שניזהר מאד לא להיות מעדתו של קֹרַח!**

מהסיפור הזה של קֹרַח ועדתו, קיבלנו מִצְוַת '**לֹא-תַעֲשֶׂה**' לפי רוב מוני המצוות[1] של: "**וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ**"; זה אחד **משס"ה לאווין** של התורה, שאסור להיות '**כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ**', שזה סובב על המחזיק במחלוקת, רח"ל.

[אגב, בספר 'חפץ חיים', כשמונה למעלה משלושים מצוות - 'עֲשֵׂה' ו'לֹא-תַעֲשֶׂה' - שאדם נכשל בהן בעת דיבור לשון הרע, רכילות ועשיית מחלוקת, אחת מן המצוות שם הוא הלאו הזה של "**וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ**"].

אדם טוען: 'אבל אני לא קֹרַח'... **אתה לא קֹרַח, אבל אתה מ'עדת קרח'!** הרי קֹרַח לא היה לבד... היתה לו 'עדה' שלימה של אנשים שהיו אִתּוֹ, אבל גם הם בעצמם היו מלאים במחלוקת ומריבות, וכמו שמפרשים הצדיקים[2] את דברי המשנה: '**אֵיזוֹ הִיא מַחֲלֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם, זוֹ מַחֲלֹקֶת הִלֵּל וְשַׁמַּאי. וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם, זוֹ מַחֲלֹקֶת קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ**'; והדיוק בזה הוא פשוט: אם ב'מחלוקת לשם שמים' כתוב '**מַחֲלֹקֶת הִלֵּל וְשַׁמַּאי**', לכאורה ב'מחלוקת שאינה לשם שמים' היה צ"ל '**מחלוקת קֹרַח ומשה**', ומהו '**קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ**'?

אומרים צדיקים: וכי למשה רבינו היתה איזו מחלוקת עם מישהו?! וכי משה רבינו חלק על מישהו?! הפסוק כבר מגלה מה משה רבינו עושה: "**וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו**"... - הוא משתטח על הרצפה... הוא לא יודע - 'מה אתה רוצה ממני?'... משא"כ אצל קֹרַח, המחלוקת היא של '**קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ**' - הוא וכל העדה שלו מסוכסכים וחלוקים בינם לבין עצמם... וכי אתם חושבים שקֹרַח וכל עדתו היו באחדות, אהבה ושמחה?!... אתם חושבים שכולם איחדו עצמם

---

1. ישנם כמה מוני המצוות, כמו הרמב"ם - בספר המצוות, וכן 'החינוך', ועוד.

2. מובא בדברי הרבי ר' אלימלך זי"ע (שלהי 'ליקוטי שושנה' שבסוף ספרו הקדוש), והרבה צדיקים כיוונו לאותה השגה.

ביחד?!... איזו מחלוקת ומריבות היו ביניהם בכל יום! זה צועק על זה, וזה צועק על זה... 'בלגן' שלם! א"כ בוודאי זוהי '**מַחֲלֹקֶת קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ**'...

אז אדם אומר שהוא לא **קֹרַח**, אבל אתה, רח"ל, מ'**עדת**' קֹרַח... שזה ההפך מן ה'**דעת**' של הקדושה, כי מהי הדעת של הקדושה? משה רבינו מלמד אותנו: "**אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ**" - זה מה שהצדיק מלמד אותנו! אבל אתה הפכת את ה'**דַּעַת**' של משה רבינו, וממליא נעשית מ'**עֲדַת**' קֹרַח... קיבלת את **הדעת** של קֹרַח...

וזהו שמוזכר בפרשה זו כמה פעמים הלשון של '**עדה**' - "**קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ**", '**עֲדָתוֹ**' אותיות '**דַּעְתּוֹ**', כי העדה של קֹרַח היתה להם את הדעת של הקליפה; איתא בספרים: '**ערב־רב**' בגימטריא '**דעת**', שזוהי '**עדת**' מחלוקת ומריבות, וזה ההפך מן ה'**דעת**' של משה רבינו, כי הם "זֶה לְעֻמַּת זֶה" ל'**דעת**' האמיתית שמגלה משה רבינו - שאין שום מציאות בלעדיך יתברך כלל!

ומהי '**דעת**'? מסביר רבינו: **לדעת שגם מה שנראה לך 'לא טוב' - זה ג"כ 'טוב'!** כלומר: לא לעשות הבדל וחילוק בין 'ימין' לישמאל', ובין 'טוב' ל'רע', אלא הכל אחדות אחת! **הכל אחד!** את הכל מקבל באהבה - **אהב"ה** גימטריא **אח"ד**, היינו שאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, ואזי אין כבר שום מחלוקת... מהי 'מחלוקת'? שלפי דעתו אדם חושב "זה וזה פוגע בי; ההוא וההוא לוקח ממני; פלוני אלמוני רוצה להתגבר עלי"... **אבל זה רק הדמיון שלך!** ואם היתה לך את הדעת האמת של הצדיקים - אתה תמצא את הטוב בתוך כל המחלוקת הזאת ובתוך כל הדברים האלו שנראים לך כאילו הם חולקים עליך...

ואכן זו מדרגה גדולה, ורבינו מזכיר הרבה את העניין הזה, ודוגמא לכך איתא בשיחות־הר"ן (סי' צו[ח]), שם אומר רבינו: **מן האבנים שזורקים על הצדיקים - מזה הם בונים בתים!** כלומר, מכל המחלוקת שעוברת עליהם, ומן האבנים שזורקים עליהם, הם לוקחים את אלו האבנים - ובונים מהם בתים! **איזה דבר נפלא זה!** הם מקרבים עוד יהודי, עושים שלום־בית, מקרבים אנשים להקב"ה, **וכל זה דווקא ע"י כל הדיבורים שמדברים כנגדם!** נמצא שיש דרך איך להפוך את הכל אל

ח. זו לשון רבינו שם: 'הַשֵּׂ"י עוֹלְמוֹת שֶׁיֵּשׁ לְהַצַּדִּיק הוּא בּוֹנֶה אוֹתָם מִמַּחֲלֹקֶת. כִּי כָּל דִּבְרֵי הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁכָּל אֶחָד מְדַבֵּר הֵם בְּחִינַת אֲבָנִים. כִּי הָאוֹתִיּוֹת נִקְרָאִים אֲבָנִים כַּמּוּבָא בְּסֵפֶר יְצִירָה: "שְׁתֵּי אֲבָנִים בּוֹנוֹת" וְכוּ' (פֶּרֶק ד' מ"ב), וְהֵם בְּחִינַת חֲלוּקֵי אֲבָנִים. כִּי הָאֲבָנִים הַבָּאִים עַל־יְדֵי דִּבְרֵיהֶם שֶׁל הַמַּחֲלֹקֶת הֵם מְחֻלָּקִים וְאֵין לָהֶם חִבּוּר, וְהַצַּדִּיק נוֹטֵל אֵלּוּ הָאֲבָנִים וּמְחַבֵּר אוֹתָם וּבוֹנֶה מֵהֶם בָּתִּים. כִּי הוּא עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם וּמְחַבְּרָם וּמְסַדְּרָם יַחַד זֶה עַל זֶה עַד שֶׁבּוֹנֶה מֵהֶם בַּיִת. וְזֶה בְּחִינַת שָׁלוֹם בַּיִת שֶׁעוֹשֶׂה מַחֲלוּקֵי הָאֲבָנִים הַנַּ"ל בְּחִינַת שָׁלוֹם בַּיִת' וכו'; ע"ש.

הקדושה...

וזו ה'דעת דמשה רבינו' - לדעת שאין הבדל בין 'מידת החסד' ל'מידת הדין', ויש דרך להפוך את הכל אל הקדושה!

ובדרך־כלל, העניין הזה מוזכר ב'**ימין' ו'שמאל**': 'חסד' זה 'ימין', 'שמאל' זה 'דין' ו'גבורה', והדעת של הצדיק היא שיש דרך איך לקשר את הכל ביחד! ואכן, מובא בזוהר הקודש, שלמעלה במדרגות הגבוהות יש מושג של '**לית תמן שמאל כלל**' - אין שום שמאל! **הכל ימין!** ולכאורה איך זה יכול להיות? יש 'ימין' או 'שמאל'... **אבל אכן כך הוא, שלמעלה יש מושג כזה ש"הכל ימין!" שם הכל מתאחד באחדות אחת!** מה פירוש? כי עלית למקום הגבוה הזה, ואמנם לפי העניים הגשמיות ה'**שמאל**' נמצא באמת בצד ה'**שמאלי**', אבל הוא בכלל לא שמאל... כלומר: **זה לא משהו שלילי!**

הכלל: הצדיקים מלמדים אותנו איך **לחבר** את הכל ביחד, ולא לעשות **פירוד** ביניהם, שזה היה קֹרַח, וכלשון התרגום בתחילת הפרשה: '**וְאִתְפְּלֵג קֹרַח**' - הוא עשה '**פלג**' והבדל, דהיינו בין 'ימין' ו'שמאל', מה הכוונה? כי מובא בזוהר הקדוש, ש'**כהנים**' זה '**ימין**' - חסד, ו'**לווים**' זה '**שמאל**' - גבורה, והלווים צריכים לשרת תמיד את הכהנים - הן בענייני העבודה של הכהנים, והן בעניין השירה שהיו שרים, וזו עיקר השלימות - שהם היו מחוברים יחד: '**ימין**' ו'**שמאל**', אבל קֹרַח - שהיה לוי, מצד '**שמאל**', הוא עשה פילוג, וטען: 'גם אני רוצה להיות **ימין**'... אבל מה חסר לך במקום שאתה נמצא בו?!... אתה עובד את הקב"ה בעניין הזה, וזה הדבר הכי יפה - שכולם מתאחדים ביחד, ומדוע אתה צריך לעשות פילוגים בין 'ימין' ל'שמאל'?!...

והעניין הזה מובא בשיחות־הר"ן: **'שָׁמַעְתִּי בִּשְׁמוֹ שֶׁאָמַר לְאֶחָד, שֶׁמִּי שֶׁהָיָה בַּעַל מַחֲלֹקֶת בְּגִלְגּוּל הֶעָבָר, אֲזַי כְּשֶׁנִּתְגַּלְגֵּל נַעֲשָׂה אִטֵּר יָד. וְרָמַז לַדָּבָר, מַה דְּאִיתָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ עַל קֹרַח שֶׁהוּא בַּעַל מַחֲלֹקֶת דְּבָעָא לְאַחְלָפָא יְמִינָא בְּשְׂמָאלָא, וּבְשִׁבְיל זֶה עוֹנְשׁוֹ כְּשֶׁנִּתְגַּלְגֵּל נַעֲשָׂה אִטֵּר יָד שֶׁנֶּחְלַף אֶצְלוֹ שְׂמֹאל בִּימִין . וּבְסֵפֶר הָאָלֶף-בֵּית אוֹת א' אֱמֶת כָּתַב בְּעִנְיָן אַחֵר: מִי שֶׁהָיָה שַׁקְרָן בַּגִּלְגּוּל הֶעָבָר וְכוּ'. עוֹד שָׁמַעְתִּי מֹרַבִּי שְׁמוּאֵל מִטֶּעפְּלִיק בְּעֵת שֶׁנָּסַע עִמּוֹ לְנָאוּוְרִיטְשׁ וְכוּ', שֶׁאָמַר לוֹ פַּעַם אַחַת: אֵיךְ יָשַׁנְתִּי אֲנִי וְאֵיךְ יָשַׁנְתָּ אַתָּה, אֲנִי יָשַׁנְתִּי בְּעִנְיַן אִטֵּר יָד, כְּלוֹמַר שֶׁבְּשָׁעַת שֵׁנָה שֶׁלּוֹ הָיָה עוֹסֵק בְּעִנְיַן אִטֵּר יָד'**; כלומר, שאז בעת שרבינו ז"ל ישן, התגלה לו בשינה כל הסוד של איטר יד.

והנה, מי שנולד 'שמאלי', ההלכה היא, שה'שמאל' שלו נעשה כמו 'ימין'! זאת אומרת: לא אומרים לו 'אתה בעייתי' בזה שהוא שמאלי, אלא כל המצוות שאדם רגיל עושה בימין - הוא צריך לעשות בשמאל... ומה העניין הזה? וכי אצלו

זה מוזר?... **לא! ה'שמאל' שלו עכשיו היא 'ימין'!** מה הכוונה בזה? כי העניין של **'ימין'** הוא להיות דבוק בהקב"ה, להתחבר לצדיקים, ולעשות את רצון הקב"ה, והנה אתה נולדת 'שמאלי' - אז אומרים לך מדוע זה כך, כי באמת רוב בני אדם הם לא ככה, ומדוע אתה 'שמאלי'? כי בגלגול הקודם היית בעל-מחלוקת, והפרדת בין 'ימין' ל'שמאל', ועכשיו התיקון שלך שאתה **'שמאלי'**, והתיקון שלך שאתה תהיה **'ימין'!** עכשיו תהפוך את כל ה'**שמאליות**' שלך לעבודת השם!

וזה ענין מחלוקת קֹרַח - **'דְּבָעָא לְאַחְלָפָא יְמִינָא בִּשְׂמָאלָא'**, הוא "הפך את היוצרות"... וזה מה שקורה כשאדם איננו מבוטל לצדיקים, הוא מחפש איזו **'רמות רוחא'** - "מה איתי?"... - **וכי חסר לך משהו?... יש לך את העבודה שלך, ותשמח עם זה!** אבל זה קורה כשאדם איננו מרוצה עם העבודה שלו...

מהיכן נובעות כל הבעיות בשלום־בית? הבעל אומר לאשתו: 'לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ לַעֲבֹד כָּל כָּךְ קָשֶׁה בְּשִׁבִּיל פַּרְנָסָה?... אַתְּ תֵּצְאִי, וְתַרְוִיחִי פַּרְנָסָה'... **אבל למה אתה 'מערבב את היוצרות'? כך מנהג העולם - הבעל מביא פרנסה! הרי 'אתה' כתבת בכתובה: "אנא איזון ואפרנס יתיך" - זה התפקיד שלך! ולמה פתאום אתה רוצה להפוך את זה?!...**

ואכן, האשה גם צריכה לצאת לפעמים מהבית, וכי היא שפחה שסוגרים אותה בבית?!... היא ג"כ צריכה לצאת! הולכת לכל מיני סידורים, הולכת לשיעורי תורה ולערבי שמחה, ואל תאמר: 'אני לא יכול'... **לכל אחד יש את התחום שלו בעתו ובזמנו, והמדרגה הכי גדולה היא לְאַחֵד את הכל ביחד! לדעת שהכל זה 'כלי אחד' לקדש שם שמים! כל אחד עושה את התפקיד שלו, וקידוש ה' הוא שלא מתערבים אחד בתוך התחום של השני! כל אחד מכיר את מקומו והוא שמח עם זה! הבעל שמח עם התפקיד שלו - הוא לומד תורה, הוא מביא פרנסה, זה התפקיד שלו, והוא שמח עם זה! האשה - היא עקרת הבית, היא מטפלת בכל ענייני הבית, היא שומרת על הילדים, ומחנכת אותם, זה התפקיד שלה!**

הכלל, כל זמן שכל אחד שומר על התחום שלו - זה השלום־בית הכי גדול! רבינו אומר : 'שלום' זה חיבור בין שני הפכים; כי אם אנחנו אותו דבר ובאותה דעה ובאותו אופי - מה שייך פה ענין של 'שלום'?... אלא עיקר השלום הוא שיש 'שני הפכים', ואכן לכל אחד - הבעל והאשה - יש את הנטיות שלו, אבל מתאחדים ביחד! **זה שלום אמיתי...**

וכך הוא בכל ענייני החיים, שלפעמים אדם מרגיש: 'מדוע פלוני ופלוני עומדים בדרכי?'... אבל תתבונן תחשוב: **איך אתה יכול 'כן' להסתדר! למה אתה כבר מתפרץ ו'שובר את הכלים'?!... מדוע אתה מיד**

מתחיל לעשות מחלוקת ולעורר מדנים ולדבר דברים אסורים?!... הרי בזה מיד מתגלה הכל - **'דיבור'!** זה כבר אומר את הכל - **"מה הוא מתחיל לדבר"...**

שזו היתה טומאתו של קֹרַח - הדיבור שלו, וכמובא בדברי רש"י הקדוש, שהוא לקח **"חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם נְשִׂיאֵי עֵדָה קְרֵאֵי מוֹעֵד אַנְשֵׁי שֵׁם"** - הוא לא לקח סתם אנשים פשוטים... הוא לקח מאתיים וחמישים רבנים! והוא לוקח איתם ומדבר ומסית אותם... יש לו כזאת לשון חלקלקה, והוא יכול לעשות כזאת ליצנות עד שהוא 'עובד' על כולם והופך את כולם, השם ישמור... **הם רבנים! בני אדם חשובים! אבל קֹרַח כבר יודע איך להסית אותם...**

ומה הוא אומר להם? **'זה לא בשבילי... אני לא עושה את זה בשבילי... אני רוצה בשביל כולכם! שאתם תהיו גדולים!'...** מה 'גדולים'?! הרי משה רבינו נותן לנו חיים כאלה מתוקים, הוא מלמד אותנו כאלה לימודים נפלאים... הרי אתה רב, ומי מינה אותך לרב? מה עשה אותך להיות 'רב'? מי נתן לך את הגדולה הזאת? מאיפה בכלל למדת להיות רב?... היה לך רבי! ומי הרבי של הרבי שלך? מאיפה למדת את הכל?... הרי היה רבי, היה צדיק, שהוא לימד אותך את זה, אז מה אתה מחפש עכשיו להיות **'גדול'**?!... אבל ככה קֹרַח אמר להם - 'אני אעשה את כולכם גדולים'...

ואכן, משה רבינו בעצמו אמר להם אח"כ: **'אַף אֲנִי רוֹצֶה בְּכָךְ'** - אדרבה, כולכם תיקחו קטורת, ותראו בעיניכם - אם הקב"ה יבחר בכולכם, אדרבה ואדרבה!... ואדם שאין לו שכל - הוא עדיין בתוך השטויות שלו... וכמו שרש"י אומר: **'קֹרַח שֶׁפִּקֵּחַ הָיָה, מַה רָּאָה לִשְׁטוּת זוֹ?'...** אבל כשמגיע לענין של מחלוקת ומריבות - אומרים חכמינו הקדושים : **'אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת'**; כי המחלוקת מסנוורת את העיניים של האדם... הוא כבר לא יודע כלום... ומה הוא עושה? ליצנות! קֹרַח מתחיל לעשות ליצנות ממצות ציצית וממצות מזוזה...

וכאן יש דבר, שאם נשים לב אליו, נבין עד היכן הגיעה כסילותו של קֹרַח... רש"י אומר: קֹרַח לקח טליתות שכולן תכלת[ט], והסית את כל עדתו ללכת למשה רבינו ולשאול שאלה. הם אמרו: 'משה, הטלית הזאת חייבת בציצית?'... משה רבינו מיד אומר: 'כן, בוודאי!'. והם מתחילים לעשות ליצנות: **'אם טלית שיש לה רק חוט אחד תכלת - הוא פוטרה, טלית שכולה תכלת לא תפטור?'...**

ופה מונח טיפשותו של קֹרַח: **תחשוב לרגע, מאיפה אתה יודע בכלל מהמצוה**

ט. בעולם יש כזה ביטוי שרוצים להגיד על אדם שהוא לא כ"כ מתנהג כראוי: **'הוא לא טלית שכולה תכלת'...**

של ציצית?!... מאיפה לקחת את זה שחוט אחד של תכלת פוטר בציצית?!... הרי אתה מדבר ממצות ציצית - ומי בכלל לימוד אותך את זה?! איך אתה יודע מהי 'ציצית'?!... הלא רק לפני זמן קצר מאד - בסוף פרשת שלח - למדנו את מצות ציצית[1], ופתאום אתה נעשה **'מחותן'** ומדבר על מצות ציצית?!... מי לימד אותך שיש מושג של מצות ציצית ופתיל תכלת וכו'?... **אתה לוקח את מה שהצדיק בעצמו לימד אותך, ואתה מהפך את זה ועושה ממנו ליצנות...**

ובני אדם שומעים זאת, ומתפלאים... 'יש פה מאתיים חמישים רבנים אתו, תשמעו איך קֹרַח צודק'... **מה הוא צודק?!... איזו טיפשות הוא מדבר! רק עכשיו למדת מפי משה רבינו מהי 'ציצית', והנה קרח אתה כבר עושה ליצנות ממצות ציצית... אתם, מאתיים וחמישים הרבנים, מאיפה לכם לדעת מהי 'מצות ציצית'?!... וכי קֹרַח לימד אתכם שיש מצות ציצית?!...**

וזה ענין הזהירות הגדולה שצריכים בדיבורי הלשון, להיזהר מאד מליצנות, ולא לדבר צדיקים, להישמר מדיבורי לשון־הרע!

ואכן, מחלוקת לפעמים מתחילה במקום גבוה, בבחינת "מחלוקת שמאי והלל", וכמו המחלוקת הנ"ל בין מים העליונים למים התחתונים, אבל צריכים לשמור מאד שזה לא ירד למטה - שלא יגיע למחלוקת שאיננה לשם שמים, שזה סובב על כל־מיני מחלוקות שיש בבתים - מריבות בין בעל לאשה ובין הילדים, וזה נכנס הן אצל בנים והן אצל בנות, עד שעושים ליצנות מן המחנכים והמחנכות, ומדברים זה על זה, ומדברות זו על זו - **השם ישמור!** וזו העבודה שלנו - **לעשות סיום על הדבר הזה! אין יותר דבר כזה! אין!** אין מושג כזה שיש בין הבנים ובין הבנות כאלה שמדברים נגד המחנכים וכו' - **השם ישמור!** וזו האזהרה שיש בפרשת השבוע: **"וְלֹא יִהְיֶה כְקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ"** - אל תהיה כמו קֹרַח ועדתו הטמאה! ואל תאמר: 'אני לא במחלוקת, אני רק מדבר'... אל תאמרי: 'אני רק מדברת עם החברות שלי, מה הבעיה?'... **זה אסור! תיזהר לא להיות כמו קֹרַח ועדתו!**

זהו הלימוד של פרשת השבוע - **פָּרָשַׁת קֹרַח**, שמלמדים אותנו את הלימוד הזה - **להיזהר ממחלוקת, ובפרט נגד צדיקים!**

הזכרנו כמה פעמים את הרמז הזה: מה זה **'קֹרַח'**? **'קָרַח'**! הוא מקרר את האדם כמו קֶרַח! הנה אדם מתלהב, מתקרב לצדיקים, מקבל חמימות והתלהבות נפלאה מאד, והוא בא ומקרר את האדם...

---

1. שזוהי הסמיכות בין הפרשיות, וכמובא בדברי רש"י. [ודיברנו מעניין מקומה של פרשת ציצית בסוף פרשת שלח - אחר פרשת המקושש עצים, כי הוא חילל את השבת, והקב"ה נתן את מצות ציצית שהיא התיקון לזה וכו'].

וזו בדיוק הדוגמא של הטלית: עם־ישראל קיבלו פרשת ציצית, והתלהבו מאד **'הבה ונעשה טלית יפה ומהודת, נטיל בה ציציות, ונזכה ללבוש אותה'...** והנה בא **קָרַח** ומקרר כמו **קָרַח** - 'מה זה?... אני אתן לך 'טלית שכולה תכלת' - זה הרבה יותר יפה'... ומילא אם היית עושה את זה ויושב בבית־המדרש עם 'טלית שכולה תכלת', **אבל ללכת ולעשות ליצנות ממשה רבינו?! אתה חתיכת קָרַח!** וְהַקָּרַח הזה עלול להרוס את הכל, השם ישמור...

מי שמכיר קצת היסטוריה יודע מה היה עם ספינת ה'טיטאניק'; לא עבר הרבה זמן מאז - זה היה לפני כמאה שנה, שאז בנו אוניה חדשה וענקית, והתפארו בעצמם שהאוניה הזאת אף־פעם לא יכולה לטבוע... עשו אותה עם כל החכמה והטכנולוגיה שהיה בזמנם, והתגאו שלא שייך אף־פעם שיקרה משהו לאונייה הזאת...

והנה הגיע היום המיועד, ויצאו כולם לטיול באונייה, והיתה שם שמחה ושירים ואירועים וריקודים... כל השמחה הזאת המשיכה עד ה-**בום!...**

בתחילה לא הבינו מה קרה, אבל האונייה החל טובעת... מדוע? כולם תמהו: איך זה יכול להיות? ה'טיטאניק'?!... התשובה היא: **'קרחון'!** הם התנגשו בקרחון, וזה הטביע את כל האונייה הגדולה על יושביה...

זה ענין של **קָרַח**, שהוא יכול לגרום נזקים חמורים מאד; אדם אומר: 'למה? קָרַח זה טוב... הוא מקרר לי את השתייה בכוס'... ועוד חושב: 'וכי קָרַח הוא מסוכן? עוד כמה דקות הוא נמס לגמרי'... **ואכן כן, אבל כל עוד הוא עדיין עומד בכוחו ולא נמס - צריכים להיזהר ממנו...** ובפרט כי לא תמיד רואים אותו, שזה מה שקרה עם ה'טיטאניק', שהוא התחבא בתוך הים, ולא ראו אותו... אם הוא היה עומד ומתנשא מעל המים - כולם היו רואים אותו והיו נזהרים מראש להתרחק ממנו, אבל הבעיה שלא רואים את זה... הוא נמצא תחת המים... ולא שמו לב, ו-**בום!** היתה התנגשות עם הַקָּרַח, והכל ירד לטימיון, השם ישמור... **וכמה צריכים להיזהר שֶׁהַקָּרַח הזה לא ירחק את האדם!**

זו טומאת **'קֹרַח' - 'קָרַח'**, שהוא גם **'חֹקֶר'** הרבה... כי מאיפה בא לאדם שהוא מתקרר מן ההתקרבות לצדיקים? שהוא מתחיל להיות **'חקרן'...** - הוא 'אויבער-חכם', ויש לו כל מיני שטויות בראש... הוא טוען: 'למה ככה אתה אומר?... מי אתה בכלל?... למה החלטת שאתה המנהיג, אח שלך הוא הכהן, ואחין שלך הוא הנשיא?'... **וכי חסר לך משהו?!... אתה 'מובטל' - נטול עבודה שאתה צריך ללכת ל'לשכת עבודה' לקבל עבודה?... הרי יש לך מה לעשות... אתה ב"ה 'מְנוּשְׁאֵי הָאָרוֹן' - יש לך עבודה מכובדת מאד...** - להיות 'מנושאי הארון' זו היתה עבודה

המיוחדת לבני קהת, והיתה העבודה חשובה ביותר, וזה לא מספיק לְקֹרַח... הוא טוען: 'מגיע לי יותר'... **מה 'מגיע לי יותר'?!...**

ואשרי אדם שהוא זוכה לקנות בנפשו כזה ביטול אמיתי - **'אני לא מחפש כלום! אני מחפש רק להיות דבוק בהקב"ה! מה שמגיע לי - מגיע לי, מה שלא מגיע לי - לא מגיע לי!'...** אדם שחי ככה - הוא חי חיים הכי מאושרים, ואף פעם לא חסר לו כלום! - **'זה הגיע אליי? טוב, ב"ה! לא הגיע? גם ב"ה!'...** הוא יודע שיש בכל דבר כוונה עליונה, והוא נותן תודה להקב"ה על מה שיש לו!

משא"כ אדם שהוא מתחיל להיות **'חקרן'** - כל דבר הוא חוקר: למה ההוא ככה ולמה ההוא ככה... זה גורם לו להתרחק... הוא מתחיל להתרחק מהצדיקים, וממילא מתרחק מן הקדושה... **ומיד כשאדם מתרחק מהצדיקים - הוא מתרחק מהקב"ה!**

זה הלימוד שאנחנו למדים מכל התורה הקדושה, וזה הלימוד שרבינו לימד אותנו, שכשאדם מתרחק מצדיקים - הוא מתרחק מהקב"ה! כי מה הצדיקים עושים? מה הם רוצים? הם מבקשים שתשתחווה להם? הם רוצים שיכבדו אותם - שינשקו להם את היד?... זה מה שהם מבקשים?!... הם רוצים שאתה תדע: **הקב"ה הוא המנהיג של הכל!**

אדם שאין לו רבי, אין לו מי שילמד אותו, מאיפה הוא ידע את זה? מעצמו?!... הוא צריך באמת להגיע להשגה **"כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָם קְדֹשִים"**, אבל מי ילמד אותך **"כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָם קְדֹשִים"** - וכי תכיר את זה מעצמך?!... אתה יודע היטב שאתה לא כ"כ קדוש... אתה מסתובב בחוץ, ויש לך הרבה ניסיונות... אתה יודע היטב שאינך מתנהג כשורה... אבל הצדיק אומר לך: **"כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָם קְדֹשִים וּבְתוֹכָם ה'" - בתוך פנימיותם הקב"ה נמצא!** וכמו שרבינו גילה לנו, שאפילו אם יש לאדם יצר הרע, ויש אצלו דברים לא כ"כ טובים, אבל בפנימיותו - הנקודה הפנימית שלו - זה קודש!

והעניין הזה מבואר בדברי רבינו לעניין התפילה, שקורה רבות לאדם שהוא רוצה להתפלל בכוונה, אבל לא 'הולך' לו... הוא בקושי כיוון אולי ברכה אחת בתפילת שמונה-עשרה... והנה יש לו חלישות הדעת: **'זה לא שווה כלום'...** מגלה רבינו: **זה לא נכון! הנקודה הפנימית שלך היא העיקרית!**

ורבינו מלביש את זה בפסוק : **"רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב אִישׁ וַעֲצַת ה' הִיא תָקוּם"**, אומר רבינו: בכל דבר יש **"עצת ה'"** - זו הפנימיות של העניין, וזה מה שנשאר **'למעשה'!** וכלשונו שם: **רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב אִישׁ' הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ מַחֲשָׁבוֹת הַרְבֵּה בְּלֵב אִישׁ בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה, כִּי אָז בָּאִין עָלָיו בִּלְבּוּלִים גְּדוֹלִים וּמַחֲשָׁבוֹת רַבּוֹת, אֲבָל:**

'עֲצַת ה' הִיא תָקוּם', הֵינוּ פְּנִימִיּוּת הַנְּקֻדָּה שֶׁבַּלֵּב, מַה שֶּׁבִּפְנִימִיּוּת הַמַּחֲשָׁבָה מִתְכַּוֵּן לְהִתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבַד, שֶׁזֶּה בְּחִינַת "עֲצַת ה", שֶׁמִּתְכַּוֵּן לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבַד בִּפְנִימִיּוּת מַחֲשַׁבְתּוֹ זֶה נִשְׁאָר קַיָּם, בְּחִינַת 'עֲצַת ה' הִיא תָקוּם'; כלומר: מסתכלים על הנקודה הפנימית, שהנה נעמדת להתפלל, וגם רצית להתפלל, ואף עלה בידיך אפילו קצת ומעט לכוון - **זה נשאר לנצח!**

ויתירה מזו, גם כל מה שמסביב - עולה יחד עם זה, למה? **כי אם לא היית מתפלל את 'כל' תפילת שמונה-עשרה, לא היית מגיע לאותה ברכה - או 'חצי ברכה' - שזכית לכוון בה...** התפללת את כל תפילת העמידה, ובתוך כל 'תשע-עשרה' הברכות כיוונת ברכה אחת, או חצי ברכה, **זה מה שנשאר! ואכן זה יעזור לך שאח"כ, במשך הזמן, תזכה לכוון בעוד ברכה ובעוד ברכה, עד שתזכה לבנין שלם בעזרת השם...**

זה מה שהצדיקים מלמדים אותנו, שיש את הנקודה הפנימית בכל דבר - **יש בזה קדושה!**

העולה למעשה, שכל זמן שאדם מבין **"כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה'"**, והוא לא חולק על שום בריה ואף לא מעורר שום מחלוקת על אף אחד, ובפרט לא על צדיקים, כשאדם הוא חזק בזה - הוא תמיד יהיה מרוצה ושמח עם התפקיד שלו! 'זה התפקיד שלי, ואני לא מתרחק! אני לא רוצה להיות **קָרַח**, ואני לא רוצה לְ'רַחֵק' אף אחד, ואני לא 'חַקְרָן', אני פשוט! **וזה מה שאני מחפש תמיד - רק להתקרב אל הקב"ה!'...**

זה הלימוד של **פָּרָשַׁת קֹרַח** - שהיא 'לימוד חי'! ואמנם זו פרשת קצת מפחידה - כל מה שקרה לְקֹרַח ועדתו, אבל לא היתה שום ברירה אחרת...

ובאמת העניין הזה מובא במפרשים ובספרים הקדושים, שלכאורה צריכין הסבר בזה: הרי משה רבינו הוא כ"כ סבלן וכ"כ שפל בעיני עצמו, ומוחל וסולח, א"כ מדוע פה זה שונה? למה בעניין קֹרַח וכל עדתו הגיע כזה עונש?

מבואר בספרים, כי משה רבינו ראה שֶׁקֹּרַח מעורר מחלוקת כ"כ גדולה, ועושה מהומה ורעש, שזה עלול להטעות את כל עם־ישראל ח"ו, וכולם עלולים להסכים להסתתו נגד משה רבינו - שהוא עושה את הכל מעצמו ח"ו, ולא קיבל זאת מן השמים וכו', ועל־כן משה רבינו ראה שמוכרחים לעצור את זה - **'עד כאן!'** משה רבינו הבין: **'פֹּה אָסוּר לְוַתֵּר! יֵשׁ פֹּה חֲשַׁשׁ שֶׁכֻּלָּם יִטְעוּ אַחֲרֵי קֹרַח, חַס וְשָׁלוֹם!'...**

אולם, אפילו שזה היה המצב, **משה רבינו חיכה והמתין להם עד הרגע האחרון - אולי יחזרו בהם!** משה רבינו הוא עניו,

שפל וסבלן, והוא ציפה **עד הרגע האחרון ממש** שהם יחזרו בתשובה, וכמו שכתוב בפסוקים, שהוא הלך לדתן ואבירם ושאר עדת קֹרַח, וניסה לפייס אותם, כדי שאולי יחזרו בהם...

ומי שמתבונן, זה ממש פלאי פלאים: אחר **עשרים וארבעה פסוקים** שבהם כתוב כל מה שהם אמרו ודיברו נגד משה רבינו וכו', אומר הפסוק: **"וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתָן וַאֲבִירָם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל"**, ואומר רש"י: **'וַיָּקָם מֹשֶׁה' - כַּסָּבוּר שֶׁיִּשָּׂאוּ לוֹ פָּנִים, וְלֹא עָשׂוּ כֵּן**; הוא מחכה להם ממש עד הרגע האחרון! **ומזה רואים את גודל רחמנותו של משה רבינו!** הרי לכאורה היה צריך כבר מזמן לגרש אותם לגמרי... **אבל משה רבינו מחכה עד הרגע האחרון!** - 'אולי בכל זאת הם ישובו בתשובה'... והוא בא אליהם, ומנסה לפייס אותם, אבל הם היו רשעים, וכדברי הפסוק הנ"ל: **"וְהָרְשָׁעִים כַּיָּם נִגָּרֹשׁ כִּי הַשְׁקֵט לֹא יוּכָל"**, וממילא הם המשיכו בדרכם הקלוקלת, בפרט דתן ואבירם, שהם כבר מזמן בתוך המלאכה הזו...

משה רבינו רואה שזה המצב, והוא אומר: **'ככה? עד כאן!'...** וכמו שהפסוק מיד אומר: **"וַיְדַבֵּר אֶל הָעֵדָה לֵאמֹר סוּרוּ נָא מֵעַל אָהֳלֵי הָאֲנָשִׁים הָרְשָׁעִים הָאֵלֶּה וְאַל תִּגְּעוּ בְּכָל אֲשֶׁר לָהֶם פֶּן תִּסָּפּוּ בְּכָל חַטֹּאתָם"** - הוא מזהיר את עם ישראל: 'תתרחקו מפה! לא יהיה להם סוף טוב! אין להם מקום מעל פני האדמה!'...

שזה העניין שהם נבלעו באדמה, כי הרגישו ש'אין להם מקום על פני האדמה', מה ההבנה בזה? כי קראנו בפרשת בהעלותך: **"וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה"** - משה רבינו הוא תכלית הפסגה של הענווה, ומחמת שהוא ענו מאד **"מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה"**, ממילא אם יש אחד שהוא לא יכול לחיות עם זה, הוא טוען שמשה רבינו עומד לו בדרכו... אז מתקיים בו מאמרם ז"ל: **'אין אני והוא יכולין לדור במקום אחד'**, וממילא הוא נבלע באדמה... אתה לא מסתדר עם משה רבינו **'עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה'**, אז נמצא לך מקום אחר... ועל־כן מיד אמר משה רבינו: **"וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה' וּפָצְתָה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וּבָלְעָה אֹתָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וְיָרְדוּ חַיִּים שְׁאֹלָה"...**

ומכל זה עלינו לקחת לימוד חיובי - לימוד חי! כשאנחנו קוראים **פרשת קֹרַח** זה צריך להיות לימוד חי בשבילנו להתעורר: **"זִכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה"**, שזה הקשר לעניחן **חודש תמוז**, שצריכים לזכור את 'תורת משה' רבינו, שהוא הביא לנו את התורה מן השמים, ועלינו לזכור היטב את כל מה שהוא לימד אותנו! שיתקיים אצל כל אחד ואחד: **"זִמְּנָתָן תּוֹרָתֵנוּ"** - כאילו הוא מקבל את התורה מחדש, וכמאמרם ז"ל: **"בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְעֵינֶיךָ כַּחֲדָשִׁים"**!

ואיך באמת יזכה לזה? על־ידי **'שכחה'**!

משה רבינו בחוכמתו שבר את הלוחות, וזה גרם שכחת התורה, אבל בשביל מה ה'שכחה' הזאת? **כדי להשכיח ממך את כל העבר! תשכח את כל מה שהיה, ותתחיל מחדש!**

היה לך מקרה לא נעים עם מישהו שאמר לך דבר־מה, ואתה לא הבנת אותו בדיוק, ואפילו נגיד חשבת שהוא פגע בך וכו', **ומה כבר קרה?... תשכח את זה! תמחל!**

בבית - זה אותו ענין: **תשכח מה שהיה!** אבל אם אדם לא זוכה לקבל את הלימוד הזה, והוא שומר ונוטר בליבו הכל, ואח"כ הוא רוצה לנקום - **זה אסור להיות! תשכח מה שהיה! תתחיל מחדש!**

זהו: "**זִ'כְרוּ תּ'וֹרַת מ'ֹשֶׁה**" - זה מה שמשה רבינו מלמד אותנו! וזו **פָּרָשַׁת קֹרַח** - שמלמד אותנו לימוד חי להתקרב למשה רבינו, **ואם אדם זוכה באמת להבין את הלימוד של משה רבינו, ולשכוח מהעבר, ולא להתערב בדברים שלא שייכים אליו - הוא יהיה הכי מאושר! אבל אם לא - קורה מה שקורה, השם ישמור... אדם מאבד את הכל! לוקחים ממנו כל מה שהיה לו!**

זה הלימוד של **פָּרָשַׁת קֹרַח** - איך צריכים להשתלט על הכעס והקפידות; חכמינו הקדושים אומרים: איך יודעים בפרשת קֹרַח שזה יהיה הסוף המר שלהם? כי כשהם באו למשה רבינו, הם פתחו ב'**אף**', וכמ"ש : "**אַף** לֹא אֶל אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הֲבִיאֹתָנוּ", שזה ענין של '**חרון־אף**', כלל המחלוקת והמריבות, הכעס והקפיות, **ואם אדם נכנס בכעס - זה כבר הסטרא־אחרא!**

ובזה צריכים להבין דבר חשוב: מה שרואים לפעמים צדיקים שהם מקפידים וכו', זה לא בתור כעס ח"ו, אלא בתור לימוד לבן־אדם שיתעורר על מעשיו! הצדיק לא מחניף לבן־אדם ואומר לו כל הזמן: 'אתה בסדר... הכל טוב איתך'... **איך אדם ילמד?!...** לפעמים צדיקים צריכים להקפיד קצת, ולהיות בבחינת "**שְׂמֹאל דּוֹחָה**", אבל יחד עם זאת "**יָמִין מְקָרֶבֶת**", וכמאמרם ז"ל : **תָּנוּ רַבָּנָן, לְעוֹלָם תְּהֵא שְׂמֹאל דּוֹחָה וְיָמִין מְקָרֶבֶת**'; וזה העניין הנ"ל של '**ימין**' ו'**שמאל**' - שתהא ביניהם אחדות אחת, שאמנם השמאל דוחה - אבל הימין מקרבת!

העניין של '**ימין**' ו'**שמאל**' שייך ביותר לאמונת־חכמים; בליקוטי־מוהר"ן, חלק א', סי' קכ"ג, כשרבינו מלמד מהי אמונת־חכמים, רבינו מביא את דברי חכמינו הקדושים על הפסוק : "**לֹא תָסוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יַגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמֹאל**" - '**אפילו שאומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין, תציית לו!**'; ובאמת מה ההבנה בזה? הלוא כל אחד יודע מהו צד **ימין** ומהו צד **שמאל**, ומה הכוונה שהצדיק אומר על 'ימין' שהוא 'שמאל' או להפך?...

ההסבר הוא פשוט: הצדיקים מלמדים אותנו **"מה נקרא 'ימין'"** - 'ימין' זה להתקרב להקב"ה, ולהיות דבוק בהקב"ה, והצדיקים מגלים לנו שלפעמים ה**'שמאל'** הוא **'ימין'**, מה הכוונה? **שלפעמים מתדבקים בהקב"ה דווקא על־ידי השמאל! לוקחים את השמאל ומדבקים אותו בהקב"ה!** אדם יודע היטב: **העניין הזה שנראה לי כאילו הוא 'שמאל', עכשיו דווקא עם זה אני עובד את הקב"ה, וממילא זה 'ימין'...** וכמו שאמרנו לעיל, שזה עניינו של איטר־יד, שהוא אמנם **'שמאלי'**, אבל עכשיו ה**'שמאל'** שלו היא בעצם **'ימין'...**

אבל מיד כשאדם עושה פירוד ביניהם, והוא מתחיל לחקור ולשאול: למה הצדיק אומר לי שזה 'שמאל' אם זה 'ימין'?... הוא בוודאי טועה... **אתה לא מתבטל למה שהצדיק מלמד אותך! אין לך אמונת חכמים!**

וזה מה שקרה עם קֹרַח, שהוא החליף 'ימין' ב'שמאל' כנ"ל, וכתוב כבר מה היה הסוף שלו...

זה הלימוד היוצא לנו מפרשת קֹרַח, ענין של התחזקות באמונת־חכמים, שזה בעצם אמונה בהשם־יתברך, כי הצדיקים מקרבים אותנו להקב"ה!

זה המסר של פרשת השבוע: **להיזהר מאד מאד לא לילך בדרכיו של קֹרַח! ישנו איסור של "וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ" - לא לנגוע בכלל! לא להתקרב לכל אשר להם! וכמו שכתוב בפרשתנו: "הֵעָלוּ מִסָּבִיב לְמִשְׁכַּן קֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם" - לא להתקרב אליהם! למה? כי כל המקום הזה הוא 'גהינום'!**

ובעניין זה שייכים מאד דברי המהר"ל מפראג זי"ע בפירושו על התורה **'גּוּר אַרְיֵה'** - על פירוש רש"י, שהנה כתוב בפרשה: **"וְדָתָן וַאֲבִירָם יָצְאוּ נִצָּבִים פֶּתַח אָהֳלֵיהֶם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם"**.

לפני שנאמר את דברי המהר"ל, נזכיר שיש פה דיוק נפלא המאיר ביותר לפי דברינו לעיל: לכאורה לשון הפסוק פה איננה כסדר, כי כתוב **"וְדָתָן וַאֲבִירָם יָצְאוּ נִצָּבִים פֶּתַח אָהֳלֵיהֶם"**, ואח"כ כתיב: **"וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם"**, ולכאורה היה צ"ל כתוב ""וְדָתָן וַאֲבִירָם יָצְאוּ נִצָּבִים **ונשיהם ובניהם וטפם**", ואח"כ צ"ל **"פֶּתַח אָהֳלֵיהֶם"**, ומדוע זה הפוך?

אבל הסברנו לעיל, שכפי שאדם מתנהג - זה עובר ישירות לבני־ביתו, לאשה ולילדים; **אדם שהוא 'בעל מחלוקת' - הוא מהפך את כל הבית שלו לגדוד אחד של מחלוקת!** אם הוא שרוי במחלוקת - ממילא זה עובר לאשתו, והם מסוכסכים ביניהם, ואח"כ זה עובר ישירות אל הילדים - שהם ביניהם ג"כ חלוקים ומריבים תמיד, **ונהיה גדוד אחד של מחלוקת!**

וזהו שכתוב: "**וְדָתָן וַאֲבִירָם יָצְאוּ נִצָּבִים פֶּתַח אָהֳלֵיהֶם**" - ו'**ניצבים**' הכוונה בשביל מחלוקת , ואם הם מתנהגים בדרך כזאת, אזי ממילא: "**וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם**", - זה בוודאי עובר לכל בני הבית, שהם שותפים עמם למחלוקתם, כי זה מה שהם ראו אצל האבא שלהם...

נחזור לדברי המהר"ל: רש"י אומר על הפסוק הזה: '**בֹּא וּרְאֵה כַּמָּה קָשָׁה הַמַּחֲלֹקֶת, שֶׁהֲרֵי בֵּית־דִּין שֶׁל מַטָּה אֵין עוֹנְשִׁין אֶלָּא עַד שֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, וּבֵית־דִּין שֶׁל מַעְלָה עַד כ' שָׁנָה, וְכָאן אָבְדוּ אַף יוֹנְקֵי שָׁדַיִם**'; תינוקות בעריסם - נבלעו באדמה, מדוע? "**כַּמָּה קָשָׁה הִיא הַמַּחֲלֹקֶת**"!

ומדוע אפוא אף יונקי שדים אבדו אם אינם ברי־עונשים?... המהר"ל מפראג זי"ע מסביר בזה רעיון נורא : כשמדברים ממחלוקת, אין הכוונה פה על "**עונש**" שמקבלים בעוון המחלוקת, וכמו שאר עבירות - שאם אדם עשה ח"ו איזו עבירה, יש לו עונש מסוים [כגון: מלקות, או עונשים יותר חמורים, רח"ל], **בעניין מחלוקת זה ענין אחר לגמרי: עשית מחלקות? זה העונש בעצמו! הדלקת את אש הגיהינום בעצמך!...** זאת אומרת: זה לא כשאר עבירות - עשית עבירה, ואתה מקבל ענישה, שלפי־זה באמת התינוקות לא צריכים להיענש... **במחלוקת שלך גרמת להדלקת אש הגהינום, וממילא כל מי ששם - נספה אף הוא באותה אש, רח"ל...** ושוב: לא בתור '**עונש**', אלא זו **המציאות** - המחלוקת הדליקה את אש הגיהינום, וכל מי שנמצא שם - אף הוא בכלל... ואכן "**כַּמָּה קָשָׁה הִיא הַמַּחֲלֹקֶת**"!

ומהו ה"**זֶה לְעֻמַּת זֶה**"? הרי '**מִדָּה טוֹבָה מְרֻבָּה**', ואם על־ידי מחלוקת מדליקים את אש הגיהינום, ממילא על־ידי **שלום** זוכים **לגן־עדן...** אם מחלוקת היא "עצם הגיהינום" - שלום הוא "עצם הגן־עדן"!

אשרי אדם שהוא זוכה להיות תמיד 'איש שלום'! הוא תמיד מחפש שלום! ואפילו אם חושב על בן־אדם כלשהו שעשה וגרם משהו וכו' - הוא מחפש שלום! הוא מוותר, מוחל, דן לכף־זכות - זה ה'גן־עד'ן! זה "עצם הגן־עדן"! אם המהר"ל אומר ש'מחלוקת' היא "עצם הגיהינום", מובן לנו ש'שלום' זה "עצם הגן־עדן"... אשרי אדם שזוכה לחיות בשלום! תמיד שורה אצלו השלום - בבית: עם משפחתו - אשתו וילדיו, עם כל מכריו וידידיו, עם כל הקהילה... אדם שהוא 'איש שלום', הוא בגן־עדן!

וזה המובן של השלטים החדשים: "**בְּרוּכִים הַבָּאִים לְגַן־עֵדֶן**", שיש להם המשך, וכתוב מיד אח"כ: "**כָּאן לֹא מְדַבְּרִים מֵאֲחֵרִים**"! כי שני הדברים האלו מקושרים יחדיו, זה לא סתם 'גן־עדן' ו'לא לדבר מאחרים'... זה אותו ענין ממש: "**בְּרוּכִים הַבָּאִים לְגַן־עֵדֶן**", למה? כי "**כָּאן לֹא מְדַבְּרִים מֵאֲחֵרִים**"! פה יש שלום, יש אהבה! וכך מדברים בתוך הבית בעצמו,

וזה מסר לכל הבית: לבעל, לאשה, ולילדים: **"בְּרוּכִים הַבָּאִים לְגַן־עֵדֶן"**, כי **"כָּאן לֹא מְדַבְּרִים מֵאֲחֵרִים"!** מה זאת אומרת? לא מדברים מ**"אחרים"** - דברים שהם בגדר **'אחרים'**![יא]

ובזה אנחנו חוזרים לתחילת השיחה: **'תַּמּוּז'** ראשי־תיבות **זְ'מַנֵּי תְ'שׁוּבָה מְ'מַשְׁמְשִׁים וּ'בָאִים**; כי עתה זה הרבע האחרון של השנה, ועלינו לחשוב כבר ברצינות על ימי ראש־השנה הקדושים, ולעשות את כל ההכנות הכרוכות בכך.

וזו הזדמנות לבקש מכולם להתפלל על הבניין הקדוש 'קלויז מוהרא"ש', שיהיה בתכלית היופי ובתכלית השלימות בעזרת השם, שנזכה ויהיו עוד שתי קומות בעזרת השם יתברך! אכן עובדים על זה, אבל יחד עם זה צריכים תפילות! **וכל מי שעדיין לא זכה להשתתף - יזדרז מאד להשתתף! כל פרוטה מצטרפת!**

הקבלן והפועלים מוכנים לעבוד, ואכן הם עובדים, אבל הם מבקשים את ה'ירוקים'... מוכרחים את זה כדי 'למרוח את הגלגלים'... **ועל כן כל מי שעדיין לא השתתף - שיעשה את הכל בשביל זה! אכן כן, יעשה!**

אנשי שלומינו כאלה קדושים, ומסרו נפשם בשביל זה, ואפילו לקחו הלוואה, ומשלמים אותה בתשלומים, והנה יש כאלה שעדיין לא זכו - אל תחכה לרגע האחרון! אל תטעון אח"כ: 'למה אני לא מקבל זכות בבניין? למה אין לי מיטה בחדר?'... **תצטרף, ובעזרת השם לא תתחרט!**

אז עכשיו הוא הזמן לחשוב על זה - הן על טיסות, והן על כל שאר הדברים ששייכים לנסיעה הקדושה; **שנזכה להגיע לרבינו על ראש־השנה, ולפעול שנה טובה ומבורכת!**

הקב"ה יעזור, ששונאי ישראל יקבלו מפלה גמורה - **הם** ירדו בתוך האדמה! עם־ישראל יעלו מעלה מעלה, ויתקיים: **'וַיֵּרֶם קַרְנֵינוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ'**, ובקרוב יבוא משיח צדקנו ותהא הגאולה השלימה!

יא. אמנם מצינו בגמרא (הוריות יג:), שיש **'אחרים'** שהוא כינוי לתנאים, כי הגמרא מספרת שם על רבי מאיר ורבי נתן שרצו להעביר את הנשיא וראש בית־דין וכו', ולבסוף לא צלח וכו', ואז הגמרא אומרת היכן שכתוב **'אחרים'** ו**'יש אומרים'** זה סובב על **רבי מאיר** ו**רבי נתן**; נמצא שיכול להיות לפעמים כינוי **'אחרים'** בקדושה, אבל אנחנו מדברים באופן כללי: **"לא מדברים מאחרים"!** בכל העניינים אנחנו מנסים רק לקרב כל אחד להקב"ה!

צידה לדרך...

פנינים נפלאים מתוך השיחה לעובדא ולמעשה

הָרֶבַע הָאַחֲרוֹן שֶׁל הַשָּׁנָה

אִם מְנַצְּלִים אֶת הָרֶבַע הָאַחֲרוֹן שֶׁל הַשָּׁנָה כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ - זֶה כְּבָר מְסַלֵּא לְמַפְרֵעַ אֶת כָּל הַשָּׁנָה!

אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ כְּלוּם!

מִדַּת הַשִּׂכְחָה מַעֲנִיקָה לָאָדָם בְּכָל פַּעַם הִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה - 'אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ כְּלוּם! אֲנִי שׁוֹכֵחַ אֶת כָּל מַה שֶּׁעָבַר עָלַי, וַאֲנִי מַתְחִיל מֵעַכְשָׁו! מֵהָרֶגַע הַזֶּה!'...

יְרִידָה לְעֲלִיָּה

כָּל לְפוּדֵי רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ הֵם עַל קֹטֶב זֶה: **'אֵיךְ לְהַפֹּךְ אֶת תַּכְלִית הַיְרִידָה לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה!'**.

שָׂכַחְנוּ!

מִדַּת הַשִּׂכְחָה מַעֲנִיקָה לָאָדָם חַיִּים טוֹבִים, בְּפָרָט בְּשָׁלוֹם־בֵּיתוֹ - לֹא מַזְכִּירִים אֶחָד לַשֵּׁנִי מָה הָיָה אִתְמוֹל-שִׁלְשׁוֹם... **'מַה שֶּׁהָיָה, הָיָה! שָׂכַחְנוּ! מַתְחִילִים מֵחָדָשׁ!'**.

לֹא מוֹלִיכִים אוֹתָנוּ שׁוֹלָל!

אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַצַּדִּיקִים לֹא מוֹלִיכִים אוֹתָנוּ שׁוֹלָל! הֵם מוֹלִיכִים אוֹתָנוּ בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה! וְאָדָם צָרִיךְ רַק לְבַטֵּל אֶת הַשֵּׂכֶל שֶׁלּוֹ, וּלְקַבֵּל אֶת לְפוּדָם הַטּוֹב...

לִשְׁמֹר אֶת הַפֶּה

אִם אָדָם זוֹכֶה לִשְׁמֹר אֶת הַפֶּה שֶׁלּוֹ מִדִּבּוּרִים אֲסוּרִים - הוּא מְאֻשָּׁר!

הָרְכִילוּת הַזֹּרֶסֶת

הָרְכִילוּת הַזֹּרֶסֶת כָּל חֶלְקָה טוֹבָה שֶׁל עַם־יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לִצְלָן!

עוֹבֵר יְשִׁירוֹת אֶל הַיְלָדִים

כְּשֶׁהוֹרִים אֵינָם שׁוֹמְרִים עַל הַדִּבּוּר - זֶה עוֹבֵר יְשִׁירוֹת אֶל הַיְלָדִים.

לֹא מְדַבְּרִים מֵאֲחֹרִים!

בְּכָל בַּיִת צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה כְּלָל חָזָק: **"בַּבַּיִת הַזֶּה לֹא מְדַבְּרִים מֵאֲחֹרִים!"** - וְשֶׁהַיְלָדִים יֵדְעוּ מִזֶּה וְיִזְכְּרוּ אֶת זֶה תָּמִיד! וְאִם הַהוֹרִים יִהְיוּ חֲזָקִים בָּזֶה - זֶה יַעֲבֹר מִפַּי לָא אֶל הַיְלָדִים...

לְהִזָּהֵר מֵהַקָּרַח הַזֶּה!

'קרח' אוֹתִיּוֹת **'קָרַח'**, כִּי הוּא מְקָרֵר אֶת הָאָדָם מֵהִתְלַהֲבוּתוֹ לְקְדֻשָּׁה, וּצְרִיכִים לְהִזָּהֵר מֵהַקָּרַח הַזֶּה! זוֹ סַכָּנַת יְרִידָה לִטְמִיוֹן!

מַה הֵם 'כֵּן' רוֹצִים?

תֹּכַף וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מִתְרַחֵק מֵהַצַּדִּיקִים - הוּא מִתְרַחֵק מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

הַצַּדִּיקִים לֹא מְחַפְּשִׂים כָּבוֹד, לֹא מְבַקְּשִׁים שֶׁיְּנַשְּׁקוּ לָהֶם אֶת הַיָּד, הֵם לֹא רוֹצִים שֶׁיְּשִׂיחָהוּ אֲלֵיהֶם... **מַה הֵם 'כֵּן' רוֹצִים?** שֶׁתֵּדַע: **הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא מַנְהִיג אֶת הַכֹּל!**

גַּם אִם הָיוּ בְּלְבּוּלִים

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ מְגַלֶּה לָנוּ, שֶׁגַּם אִם הָיָה לָאָדָם בְּלְבּוּלִים בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ, הַפְּעַט שֶׁכֵּן זָכָה לְכַוָּן - זֶה מַה שֶּׁנִּשְׁאַר קַיָּם לָנֶצַח!

גֵּיהִנֹּם אוֹ גַּן־עֵדֶן

פַּחֲלָקֵת - מַדְלִיקָה אֶת אֵשׁ הַגֵּיהִנֹּם. **שָׁלוֹם** - מְזַכֶּה לָאָדָם בְּגַן־עֵדֶן עַלֵּי־אֲדָמוֹת!

אָדָם שֶׁהוּא 'אִישׁ שָׁלוֹם' - הוּא הֲכִי מְאֻשָּׁר בְּחַיָּיו!

breslev.shely@gmail.com